

Sámi allaskuvla
Sámi University College

FÁGAPLÁNA

Pedagogihkka ja oahppimáhttu

60 oahppočuoggá

Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahppu 5.-10

Sámi allaskuvlla dutkan- ja oahppostivra dohkkehan 15.08.12, ášsis DOS 69/12.
Rievdadusat dohkkehuvvon 30.9.13 mearrádusnotáhtta bokte. Ođastanevttohus 21.8.14

OASSI I: PEDAGOGIHKA JA OAHPPIMÁHTU FÁGAPLÁNA

1. Fága namma

Sámegillii:	Pedagogihkka ja oahppimáhttu sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpus 5.-10. luohkáide
Dárogillii:	Pedagogikk og elevkunnskap i samisk grunnskolelærerutdanning 5.-10.
Suomagillii:	Pedagogiikka ja oppilaantuntemus, saamelainen opettajankoulutus 5.-10. luokat
Enjelasgillii:	The Subject of Pedagogy and pupil knowledge in Sámi Secondary school Teacher Education

2. Oppalaš dieđut fága birra

Fágakoda Galle čuoggá	POM 5-10 60 oahppočuoggá
Oahpu lágideapmi	Pedagogihkka ja oahppimáhttu oahpahuvvo guða (6) lohkanbaji badjel. Oahppu juhkojuvvo njealji (4) oasseovttadahkii. Juohke oasseovttadat vástida 15 oahppočuoggá. Lea sierra eksámen juohke oasseovttadagas. Oahpahus lágiduvvo dábálaččat oahppobáikkis Sámi allaskuvllas, muhto sáhttá maiddái, jus nu mearriduvvo, fállojuvvot neahttaoahppun. Hárjehallanverddeásahusat (hárjehallanskuvllat) leat guovddaš ovtasbargoguoimmit ja oahppanarenat. Neahntagulahallanreaidu geavahuvvo earret eará diehtojuohkimii, bagadallamii, fágabargguid juogadeapmái ja sisabuktimiidda.

Pedagogihkka ja oahppimáhttu 4 oasseovttadaga:

POM 103 (15 č)	Oahpaheaddji láhčá vuodú ohppiid oahppamii ja ovdáneapmái
POM 104 (15 č)	Ohppiid fágalaš, sosiálalaš, persovnnalaš oahppan ja ovdáneapmi
POM 203 (15 č)	Oahpaheaddji ámmátrolla ja identitehta ovdáneapmi
POM 202 (15 č)	Bachelorprošeakta, dieđateorijja ja dutkanmetodat

3. Oahppoprográmma gullevašvuohta

POM 5-10 lea oassin 4 jagi Profešuvdnaoahppoprográmmas; Sámi vuodđoskuvlaoahpaheaddjioahpus 5.-10. luohkáide.

4. Sisabeassangáibádusat

Dábálaš sisaváldingáibádusat alit oahpahussii gustojit. Sisabeassanvuodđu lea oppalaš lohkangelbbolašvuohta dahje reálagelbbolašvuohta. Ohccis galget leat unnimusat 35 skuvlapoenga ja unnimusat árvosátni 3 dahje vástideaddji dárogielas/suomagielas/ruotagielas, sámegielas ja matematiikas. Sámegiela máhttu galgá leat vuosttaš dahje nubbingiellan joatkkaskuvllas dahje vástideaddji máhttu nugo sámegiella lohkanbadjeoahppu. Studeanttas lea vejolašvuohta duodaštit iežas sámegiela lohkangelbbolašvuoda sierra sisaváldingeahčaleami bokte. Muđui čujuhit universitehtaid ja allaskuvllaaid oktasaš sisaváldinnjuolggadusaide.

5. Oahpahusgiella

Oahpahus lágiduvvo vállooasis davvisámegillii.

6. POM 5-10 oppalaš sisdoallu

Sámi allaskuvlla oahpaheaddjioahpus pedagogihka ja oahppimáhtu (POM) fága vuolggasadjin lea sámiid ja eamiálbmogiid diehtu ja máhttu bajásgeassimis ja bajásšaddandiliin. Fága guovddážis lea, mo oahpahus sáhttá nannet ohppiid fágalaš, sosiálalaš ja persovnnalaš oahppama ja ovdánahttim. Sisoallun lea bajásgeassin ja birgen, oahppan oahppama birra, oahppoplánateoriijat ja didaktikhka, oahpahusplánen, identitehtahuksen kultuvrralaš ja luonddubiraslaš mánngabealatvuodas. Fága gokčá sisdoalu ja bargomálliid vuodđooahpahusas ja galgá ráhkkanahttit oahpaheaddji jođihit oahppanproseassaid buot ohppiid várás. Báikkálaš servodagat ja kultuvrralaš mánngabealatvuodat fátmmastit maiddai variašuvnnaid sámi servodagas.

Oahpaheaddjioahpu fágaoahput ja hárjehallanbáikkit ovttas studeanttaiguin analyserejít teorijaid, vásáhusaid ja ipmárdusaid fágaid ja oahppanarenaid rastá lakojuvvon sámi luondu-, giella- ja kulturipmárdusaide. Sámi oahpaheaddjigelbbolašvuohta searvidahttá ohppiid, geain leat iešguđetlágan etnalaš, kultuvrralaš, sosiálalaš, sohkabeali ja gielalaš duogážat.

Eamiálbmotdidaktikhkas ja dieđalaš kritikhkalaš lahkovanvugiin lea guovddáš sadji, ja hástalusat, mat gusket gažaldagaide, mo sámi skuvlla sáhttá ovdánahttit ja makkár lea skuvlla servodatrolla Sámis ja stuoraservodagas.

7. Oahppanjoksosat

Fágaplána láidehusas leat njealjioasseovttadaga, máhtut, gálggat ja obbalaš gelbbolašvuohta, man siskkobealde huksejuvvo vuodđu mii vurdojuvvo olahuvvon oahpu maŋjá.

8. Oahpahan- ja oahppanvuogit

Studeanttaid aktiivvalaš doaimmat, searvebarggut ja iešheanalaš oahpu hákhan leat guovddažis oahppamis. Oahppan joavkkus deattuhuvvo, gos čovdet fágalaš čuolmmaid ja hárjánit iešheanalašvuhtii. Reflekšuvdnaloggat ja bloggat, bagadallamat, ságastallamat ja máhppárvvoštallan

geavahuvvojit reaidun šaddat dihtomielalažan iežas oahppamis. Fága iešguđet ovttodagat leat geatnegahtton bargogáibádusat, hárjehallamat ja eksámenat. Bargovuogit leat sihke ovttagaslá barggut, joavkobarggut, ságastallamat, logaldallamat, seminárat, iehčanassii lohkan ja oahppanteamain lohkan ja reflekteren. Fágaoahpahus huksejuvvo geatnegahtton lohkanmeriide ja lohkanmeriide maid studeanttat ieža válljejit nugo bachelorbarggu ja eará sierra bargguid olis.

9. Gáibádusat beassat eksámenii

Čuovvovaš barggut galget leat čađahuvvon ja dohkkehuvvon fágaovddasvástideaddji bokte ovdal go studeanta beassá loahpalaš eksámenii.

- Dohkkehuvvon barggut sierra bargogáibádusat ektui njealji (4) iešguđet oasseovttadagas.
- Dohkkehuvvon oasseeksámenat njealji (4) iešguđet oasseovttadagas
- Hárjehallanáigodagat, hárjehallanbarggut, ráhkkanemamit ja reporteremat galget leat čađahuvvon, dohkkehuvvon ja duođaštuvvon.

Dohkálašvuodaárvvoštallan gullá oassin sihke fágaoahpahussii, eksámeniid ceavzimii ja hárjehallamii.

Profewuvdnámáhppa

Profešuvdnámáhpa bokte studeanta ádde oktavuođa iešguđege bargovuogi ektui ja čájeha proseassa ja iežas ovdáneami. Profešuvdnámáhppa gálgá čájehit studeanta fágalaš, persovnnalaš ja profešuvdnalaš ovdáneami. Profešuvdnámáhpas dokumentere studeanta čađahuvvon doaimmaid ja su oahppama. Profešuvdnámáhpa pedagogalaš oassi čájeha ja duođašta studeantta ovdáneami ámmátolmmožin ja su iežas bálgá oahpaheaddjiámmáhii POM 5-10 oahpu oppalaš oahppanjoksosiid ektui. Profešuvdnámáhppa čuovvu studeantta olles oahppoáiggi. Dasa gálgá studeanta bidjet oahppobargguid ja daid bokte čajehit man láhkai lea olahan oppalaš oahppanjoksosiid.

Profešuvdnámáhpa pedagogalaš oassi lea vuodđun árvvoštallamii ja loahpalaš eksámenii.

10. Eksámen

Oasseeksámenat ja loahpalaš eksámen

Njealji (4) oasseovttadagas čađahuvvojit **4 oasseeksámena** iešguđet hámis.

Loahpalaš eksámen lea oktagaslaš, 30 minuhta *njálmmálaš ovdanbuktin* gos studeanta ovdanbuktá ja čilge bargguid iežas **profešuvdnámáhpa/ ámmátgirjji** pedagogalaš oasis ja lohkanmeari vuođul. Dasa lassin lea 15 minuhta fágalaš *ságastallan ovdanbuktima* harrái ja 15 minuhtta *gažadeapmi* lohkanmeari vuođul.

Árvosánit addoit ECTS vuogádaga mielde A-F, mas A lea buoremus árvosátni, E lea vuolimus ceavzinárvosátni ja F mearkkaša ahte ii leat ceavzán. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla loahpalaš árvvoštallan ja eksámenen njuolggadusaide.

Iešguđetlágan eksámenoasáža deaddu:	
Eksámenvuohki	Eksámena árvvoštallama deaddu loahpalaš árvosánis
Oasseovttadagaid árvosánit oktiibuot:	50 %
Profešuvdnámáhpa ovdanbuktin, čilgen ja sagastallan (30+15 min).	40 %

Gažadeapmi lohkanmeari vuodul (15 min).	10 %
---	------

11. Lea go privatistan vejolaš váldit dán fága?

Studeanta ii sahte privatistan váldit POM 5-10 eksámena dehe oasseovttadagaid oasseeeksámeniidi. Oahpu oahppanjoksosiid ja bargogáibádusaid olaheapmi eaktuda studeantta oassálastima ohppui. Muđui čujuhuvvu U/A láhkii pg.3-8(2).

12. Kvalitehtasihkkarastin

Studeantadásis árvvoštallojuvvo oahppu evaluerenčoahkkimis dehe árvvoštallanskovi bokte. Ásahusdásis árvvoštallojuvvo oahppu fágaraportta, eksámenraporttaid, sensorraporttaid ja studeanttaid árvvoštallamiid vuodul. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla kvalitehtasihkkarastinvuogádahkii.

13. Lohkanmearri

Lohkanmearri ládesta studeanttaid oahpásmuvvat sámi ja eamiálbmogiid dutkan- ja ovdánahttinbargguide, áigeguovdilis guorahallamiidda ja fágačállosiidda, ja sámi árbevirolaš dieđuide. Váimmuslohkanmearri lea sámegillii dalle go lea olahanmuttus ja muđui skandinávagielaide ja sáhttá maiddá leat engelasgillii.

Oasseovttadagaid oahppanjoksosat leat muđui nu čielgasat ahte studeanttat iešheanalačcat sáhttet háhkat heivvoláš lohkanmeari. Maiddái njálmmálaš gáldut (omd. eallilan olbmot) leat ávkkálačcat dieđuid háhkamis.

Oppalaš lohkanmearri lea sullii 2400 siiddu, ja sullii 600 siiddu juohke oahppoovttadagas. Studeanta ieš beassá válljet muhtin osiid čujuhuvvo sierra lohkanlistui mas lohkanmearri iešguđetlágan oahppoovttadagain boahtá ovdan. Studeanta galgá nuppát ja goalmmát jagi válljet lohkanmeari bachelorprošeaktabarggu oktavuođas, ja galgá buktit iežas lohkanmearrelisttu dohkkeheapmái fágalaš ovttasvástideaddjis.

OASSI II: POM 5-10 OASSEOVTTADAGAT

POM 103 – Oahpaheaddji láhčá vuodú ohppiid oahppamii ja ovdáneapmái

15 oahppočuoggá

Sisdoallu

Láidehus pedagogihkkii ja oahpaheaddji bargui

- Pedagogihkka diehtagin
- Sámi pedagogihkka ja álgóálbmotpedagogihka
- Oahpaheaddjeprofešuvdna ja oahpaheaddjeidentitehta – ámmátetihkka
- Oahppanbiras

Luohkkájođiheapmi

- Luohkkájođiheami prinsihppat
- Oahppanservoš (læringsfellesskap)
- Sámi oahpaheaddji professionalitehta
- Oahppan ja motivašuvdnateorija
- Gulahallan ja ovttasbargu
- Relašuvnnat gaskkal oahpaheaddji ja oahppi
- Oahppi doaibmin

Didaktikhkka

- Oahpahusa plánen
- Vuodđodoahpagat: Ulbmil, sisdoallu, bargovuogit ja árvvoštallan
-
- Didaktalaš oktavuođaid modealla
- Observašuvdna ja observeren vuogit (Aiccadeapmi)
- Luohkkálatnjadutkan

Oahpahus ja oahppan

- Árbeviroláš máhtu ja diehtu skuvllas
- Oahpahusteoriijat
- Oahppanteoriijat
- Oahpahusmállit ja bargovuogit skuvllas
- Heivehuvvon oahpahusDigitála oahpanresursat heivehuvvon oahpahusas

Oahppoplána, rámmát ja lágat

- Skuvlla lágat ja ásahusat
- Sámedikki oahpahus- ja máhttopolitihka, Sámediggi oahpahusdieđáhus
- Vuodđogálggat ja ulbmilit Máhttoloktemis

Oahppanjoksosat

MÁHTTU

Studeanttas

- lea máhttu skuvlla ja oahpaheaddji ámmáha iešvuođas, historjás, ovdáneamis ja sajádagas sámi servodagas ja servodagas muđui.
- lea máhttu láhkavuođu birra, nu movt skuvlla ulbmila, árvovuođu, oahppoplánaid ja ohppiid iešguđetlágan vuoigatvuođaid birra.
- lea máhttu oahppoplánabargguin ja skuvllas organisašuvdnan.
- lea máhttu luohkkájođiheamis ja luohkkábirrasis ja máhttá ovdánahttit buriid oktavuođaid ohppiigun ja ohppiid gaskkas.
- lea máhttu vuodđogálbgain vuodđun oahppamii ja ovdáneapmái
- lea máhttu mánjgalágan bargovugiin, oahppanresurssain ja oahppanarenain ja ádde mihtomeriid, sisdoalu, bargovugiid, árvvoštallama ja ovttaskas ohppiid eavttuid oktiigullevašvuoda.
- lea máhttu sámi árbevirolaš máhtus

GÁLGGAT

Studeanta

- lea vuodđoipmárdus pedagogalaš jurdagiid ektui ja movt sáhttá lágidit sámi skuvlla doaimmaid iešguđetlágán vugiid mielde.
- lea vuodđoipmárdus skuvlla organisašuvnna birra ja movt skuvlakultuvra váikkuha oahppanbirrasi ja bargobirrasi.
- lea máhttu lágidit ja jodihit buriid ja hutkás oahppanbirrasiid.
- lea máhttu heivehit oahpahusa iešguđetlágan ohppiid návccaide ja attálagaide, beroštumiide ja sosiokultuvrralaš duogázii, movttiidahttit oahppanhálu.
- lea diehtu oahppanmihtomeriid ja vuodđogálbgaid birra, ja son geavaha iešguđetlágan bargovugiid vai oahppit olahit mihtomeriid.
- lea máhttu árvvoštallat ja duođaštit ohppiid oahppama ja ovdáneami oahpahusa mihtomeriid ektui, rávvet nu ahte ovddida oahppama ja veahkehit ohppiid árvvoštallat iežaset oahppama.
- lea áddejupmi teknologija- ja mediaovdáneami servodatlaš perspektiivvaid (dorvvoláš geavaheami, persovdnasuodjalusa, jietnadanfriddjavuođa) ja bastá mánáid ja nuoraid veahkehit oažüt reflekterejeaddji oktavuođa digitála arenaide.
- lea máhttu kritikhalačcat reflekteret iežas ja skuvlla geavadiid, lea diehtu oahpaheaddjirolla ja ámmátetihkalaš gažaldagaid ovddideamis.
- lea áddejupmi globála gažaldagaid ja bissovaš ovdáneami birra.
- lea máhttu ávkin atnit sámi oahpanvugiid oahpahusas.

OPPALAŠ GELBBOLAŠVUOHTA

Studeanta

- bastá fuobmát iežas oahppan- ja gelbbolašvuođadárbbuid oahpaheaddjiámmáhis.
- bastá nannet sámi, álgoálbmot ja riikkaidgaskasaš áššiid skuvlla barggus.
- bastá ovdánahttit demokratiijaáddejumi, demokráhtalaš oassálastima ja bastá kritikhalačcat reflekteret luohkkádásiid dárbuid.

Gáibádusat beassat eksámenii

Studeanta gálga leat:

- čoavdán addojuvvon didaktikhalaš plánenbarggu ja njálmmálačcat čilgen ja digaštallan iežas čovdosa studeantasemináras dahje čađahan sullasaš barggu.
- cállán essaia mearriduvvon fáttás.
- oasálastán aktiivvalačcat oahpahusas (sosiálalačcat, fágalačcat ja olmmošlačcat).

Oasseeksámen

Oasseeksámen lea guovtti beaivásáš ruovttueksámen. Studeanta čállá fágačálus sullii 6-8 siiddu. Oktagaslaš bargu. Bargu árvvoštallojuvvo ECTS vuogádaga mielde.

POM 104 – Ohppiid fágalaš, sosiálalaš, persovnnalaš oahppan ja ovdáneapmi

15 oahppočuoggá

Sisdoallu

Oahppanproseassat

- Oahppi persovnnalaš ja sosiála ovdáneami teorijat
- Oahppanteorijat
- Oahppanstrategijat
- Oahppirelašuvnnat, joavkoproseassat ja vuorrováikkahuus

Sosialiseren ja kultuvralaš perspektiivat

- Identitehta ja kultuvralaš identitehta ovdáneapmi
- Sosialiseren proseassat
- Sámi oahpi vuogatvuodat
- Sohkabealli
- Bajasšaddan biras
- Kultuvrralaš diversitehta
- Mediaváikkahuus mánáide ja nuoraide

Didaktihkka ja árvvoštallan

- Oahpahusa plánen, čađaheapmi ja árvvoštallan
- Didaktalaš oahpahusmállet skuvllas
- Oahppi eavttut ja resurssat oahpahusa plánema vuodđun
- Árvvoštallan

Sáme pedagogihka ja árbevirolaš máhtu ja diehtu skuvllas

- Sámi skuvla historjá
- Vuodđoiešvuodat sámepedagogalaš jurddašeams
- Oahppanárenat
- Oahppan
- Árbevirolaš máhtu digitála oahpponeavvuin

Heivehuvvon oahpahus

- Ohppiid vuogatvuodat ja heivehuvvon oahpahus
- Fátmmasteaddji oahppanbiras
- Ohppiid erenoamáš dárbbut skuvllas
- Earenoamášpedagogalaš doaimmat ja mállet heiveheapmái skuvllas Árvvoštallan heivehuvvon oahpahusas

Oahppanjoksosat

MÁHTTU

Studeanttas

- lea máhttu mánáid ja nuoraid bajásšaddanbirrasa, dásseárvvu ja identitehabarggu birra.
- lea máhttu mánáin, geat leat váttis diliin.
- lea dovdamuš mánáid vuogatvuodain našunála ja riikkaidgaskasaš perspektiivvain, riikkaidgaskasaš šiehtadusain, álgoálbmotjulggaštusa ja našunála lágain.
- lea máhttu sámi mánáid ja nuoraid bajásšaddandilálašvuodaid hástalusain.
- lea máhttu váldit vuhtii iešguđetgelágan ohppiid ja ohppiid duogážiid oahpahusas.
- lea máhttu movt sáhttá láhčit fátmmasteaddji oahppanbirrasa ja buori skuvlaárgabeaivvi.
- lea máhttu váldit vuhtii sohkabealrollaid.
- lea máhttu ovttasbarggu ja fierpmádathuksen bajásšaddanásahusaid gaskkas, ja ovttasbargu ásahusaiguin mat dahkamušas ohppiiguin (omd. BUP, PPR).
- lea máhttu ohppiid lohkan- ja čállinoahpu birra.
- lea máhttu lágaid, mearrádusain ja soahpamušain mat gusket sámi oahpahussii ja ohppiide.

GÁLGGAT

Studeanta

- máhttá heivehit oahpahusa guovtte- dahje mánggagielalaš geahččanvugiin.
- máhttá bagadallat ohppiid ja bargoskihpáriid.

OPPALAŠ GELBBOLAŠVUOHTA

Studeanta

- bastá nannet riikkaidgaskasaš ja mánggakultuvrralaš áššiid skuvlla barggus ja bastá oačuhit áddejumi sámiid álgoálbmotstáhtusa hárrái.
- bastá doarjut sámi mánáid ja nuoraid ovdáneami ja identitehtahuksema
- bastá ovdánahttit demokratijaáddejumi, demokráhtalaš oassálastima ja bastá kritikhalaččat reflekeret luohkkádásiid dárbbuid sierra
- oččoda gelbbolašvuhta dan birra, mo skuvlla doaimmat sáhttet váikkuhit sámi servodahkii ja nuppe gežiid maiddai.
- oččoda gelbbolašvuhta oahppama láidesteamis, ja luohkká- ja joavkojođiheamis.
- oččoda gelbbolašvuhta dan birra mo oahpaheaddji sáhttá dustet earenoamáš pedagogalaš dárbbuid mánáin ja nuorain.

Gáibádusat beassat eksámenii

Oahpus gálgá studeanta leat čađahan:

- čoavdán addojuvvon bargguid ja njálmmálaččat čilgen ja digaštallan iežas čovdosiid studeantasemináras dahje čađahan sullásaš barggu.
- dohkkehuvvon prošeaktabarggu okto dahje unnit jovkkožis dahje sullasaš barggu. Oassái bargui galgá válljet vuogas ja heivvoláš lohkanmeari ja ovdanbuktit dan.
- Oasálastán aktiivvalaččat oahpahusas (sosiálalaččat, fágalaččat ja olmmošlaččat).

Oasseeksámen

30 minuhtasaš njálmmálaš eksámen prošeaktabarggu ja lohkanmeari vuodul. Oasseeksámen árvvoštallovuvvo ECTS vuogádaga mielde.

POM 203 - Oahpaheaddji ámmátrolla ja identitehta ovdáneapmi

15 oahppočuoggá

Sisdoallu

Oahpaheaddji professionalitehta

- Oahpaheaddji profešuvdnaidentitehta, ášsedovdámuš, persovnnalaš manusvuođat ja - oahppanulbmilat
- Oahpaheaddji ámmátetihkka, ehtalaš norbmat
- Oahpaheaddji ovttasvástádusat skuvllas ja servodagas
- Kritikhalaš reflekšuvdna (omd. Etnosentrisma, rasisma, toleránsa, nubbi)
- Pedagogalaš jurddašeapmi

Álgoálbmogiid pedagogalaš jurddašeapmi

- Kritikhalaš pedagogihka
- Álgoálbmogiid sosialiserenarenat ja oahpahusvuogádagat
- Álgoálbmot pedagogihka formála ásahusain
- Álgoálbmot máná olmmošvuogatvuođat
- Álgoálbmot pedagogihka riikkaidgaskasaš dásis (WINHEC, ja eará álgoálbmogiid guovddáš pedagogalaš ovttasbargu)

Skuvla organisašuvdnan

- Skuvlla hástalusat ja vejolašvuođat mánggakultuvrralaš servodagas
- Sámi skuvla globála eamiálbmot perspektiivvas
- Ovttasbargu ruovttuin ja eará ásahusaiguin (PPT, SEAD, SANKS, mánáidsuodjalus, skuvlla dearvvašvuođabálvalus, boles jna.)

Sámi skuvla fátmasteaddji servvožin

- Sosiála, gielalaš, kultuvrralaš ja oskkoldatlaš mánggabealatvuohta
- Konflivtaid ja givssideami gieđahallan skuvllas
- Ovttasbargu báikkálaš bargo-, kultuvra- ja servodateallimiin
- Iešguđet oahppanárenat vuođđogálggaid ovddideami dáfus

Oahppanjoksosat

MÁHTTU

Studeanttas

- lea máhttu áddet man mágssolaš ja eaktudahti buorre gulahallan lea.
- lea áddejupmi maid mearkkaša buorre ovttasbargu skuvlla ja ruovttuid gaskkas.
- lea máhttu sámi, našunála ja riikkaidgaskasaš dutkan- ja ovddidanbargguin mat gusket oahpaheaddjeámmáhii.

GÁLGGAT

Studeanta

- máhttá kritikhkalaččat reflekeret iežas ja skuvlla geavadiid go ovdánahttá oahpaheaddjirolla ja ámmátetihkalaš gažaldagaid.
- máhttá ovttasráđiid váhnenovddasteddjiigun ja fágalaš ásahusaiguin gávn nahit ja fuobmát ohppiid dárbbuid, vai dárbbashaš doaibmabijut álgahuvvojut.
- máhttá lágidit dili mii ovddida fidnoálgahangealbbu (entreprenørskap) ja máhttá searvvahit oahpahepmái báikkalaš bargo-, kultuvra- ja servodateallima, árbediehtoguddiid ja resursaolbmuid.
- máhttá heivehit oahpahusa guovtte- dahje mánggagielalaš geahččanvugiin.

OPPALAŠ GELBBOLAŠVUOHTA

Studeanta

- bastá oačuhit ámmátlalaš oahpaheaddjisearvevuoda nu, ahte ovdánahttá buori geavada ja ámmátetihkalaš vuodđudusa.
- bastá oačuhit ámmátlalaš searvevuoda sámi oahpaheddiid gaskii dainna ulbmiliin ahte ovdánahttit buori geavada ja ámmátetihkalaš vuodđudusa maiddái riikarájiid rastá.
- bastá nannet riikkaidgaskasaš ja mánggakultuvrralaš áššiid skuvlla barggus ja bastá oačuhit áddejumi sámiid álgoálbmotstáhtusa hárrái.
- lea háhkan nuppástuhttin- ja ovddidangelbbolašvuođa, mainna bastá dustet skuvlla boahttevuodas.
- oažju gelbbolašvuođa oahpponeavvu ráhkadeamis.

Gáibádusat beassat oasseeksámenii

Studeanta galgá leat:

- ráhkadan oahpponeavvu mii ovdánahttá eamiálbmogiid dieđu ja máhtu. Vejolašvuođaid mielde oahpponeavvu maiddái čađahuvvo hárjehallamis ja nu geahččaluvvo skuvlla árgabeaivvis.
- oassálastán ja bidjan ovdan iežas oahpponeavvu ja reflekšuvnnaid studeantasemináras ja kommenteren earáid oahpponeavvobarggu fágalaččat.
- dievasmáhttán ja ožzon dohkkehuvvot eará addojuvvon fágabargguid
- oassálastán aktiivvalaččat sihke neahntaoahpahusas (bargguin maid oahpaheaddji juohká), bagadallamis ja oahpahusas deaivvademiin (sosiálalaččat, fágalaččat ja olmmošlaččat),

Oasseeksámen

Studeantta čállá 5-6 siidosaš fágačállosa mas studeanta čilge, ákkastallá ja reflektere iežas didaktihkalaš válljemiid oahppanresursa ja movt lea váldán vuhtii eamiálbmot pedagogalaš jurddašeami. 5 beaivvi ruovttueksámen.

POM 202 - Bachelorprošeakta, dieđateorija ja dutkanmetodat

15 oahppočuoggá

Sisdoallu

Bachelor-prošeakta, dieđateorija ja dutkanmetodat

Goalmmát jagi čađahuvvo ovttaskas bachelorbargu. Bachelorbargu lea dutkanbargu, mas galgá čatnat oktii fágateorijaid ja praktihkalaš vásáhusaid. Sámi skuvladutkama, sámi dutkama ja álgoálbmotdutkama guovddaš bealit ja dutkama prinsihpat ja metodat lea guovddážis. Bachelorbargu vuodđuduvvo oahpaheaddji praksisii. Studeanttat vudjot kritihkalaččat ja fágalaččat sámi oahppo- ja skuvlaáššiide, ja oidnet ovdánahttindárbbuid. Studeanttat vudjot akademalaš cállimii ja dutkanetihkalaš beliide. Oktavuohta oahpahusa ja dutkama gaskkas huksejuvvo.

Lea vejolaš čatnat bachelorprošeavta oassin Sámi allaskuvlla dutkan- ja ovdánahttindoaimmaide.

Bachelorbarggus

- čohkke empirija
- analysere teorijaid
- bidjá oktii ja gaskkusta empirija ja teorija
- árvvoštallá kritihkalaččat ja digaštallá empirija ja teorija, iežas ja earáid
- ovdánahte reflekšuvdna- ja gaskkustandáiddu
- ovdánahte fágateavsttaid cállingelbbolašvuoda

Oahppanjoksosat

MÁHTTU

Studeanttas

- lea vuodđoipmárdus dieđateorehtalaš dieđu birra, ja seammás huksejuvvo vuodđomáhttu álgoálbmot dutkama birra.
- lea máhttu dutkanmetoda áššiid birra ja son ádde mo dutkamiin sáhttá fáhtet praktihkalaš, fágalaš ja pedagogalaš beliid oahppodiliin, erenoamážit álgoálbmot oahpahusas .
- lea máhttu čađahit bachelorbargu.

GÁLGGAT

Studeanta

- máhttá iešheanalaččat ja ovttas earáiguin plánet, čađahit ja reflekeret oahpaheami fágaid siskkobealde ja fágaid rastá, mas vuolggasadjin leat sámi árbevirolaš máhttu ja dutkan- ja vásáhusvuodđosaš máhttu.
- máhttá kritihkalaččat reflekeret, árvvoštallat ja geavahit heivvolá dutkanbohtosiid ja ieš čađahit systemáhtalaš ovddidanbargguid.

OPPALAŠ GELBBOLAŠVUOHTA

Studeanta

- digaštallá dála dili sámi skuvllas eamiálbmogiid pedagogalaš vuolggasajiin dieđateorehtalaš vuodđoipmárdusa vuodul.
- bastá kritikhalaččat reflekeret ja geavahit dutkanetikhalaš vuodđudusa.

Gáibádusat beassat eksámenii

Studeanta vállje fáttá, hábme ja čilge iežas dutkamuša relevánta gažaldagaid ektui. Bagadalli dohkkeha fáttá ja bagadallá studeantta barggadettiin. Studeanta ráhkada plána mas vállje bargovugiid ja mas čájeha fágalaš ovdáneami.

Eksámen

Bachelorbargu lea oktagaslaš eksámen. Bargoviiododat lea birrasiid 20-25 siiddu čálus. Čálus galgá sámegillii. Bustávva sturrodat 12 ja 1 1/2 linjjáid gaskkas. Njálmmálaš eksámen bachelorbarggu vuodul.

Okta árvosátni addojuvvo guovtti eksámena vuodul ECTS vuogádaga mielde, mas A lea buoremus árvosátni ja E lea vuolimus ceavzinárvosátni. Son gii oažju árvosáni F (ii leat ceavzán) eksámenis, sáhttá geardut eksámena Sámi allaskuvlla dábalaš njuolggadusaid mielde. Muđui čujuhuvvo Sámi allaskuvlla árvvoštallan- ja eksámennjuolggadusaide.

Lohkanmearri

Galgá leat 300- 400 siiddu, ja galgá leat relevánta bachelorbarggu fáddái. Studeanta vállje ieš lohkanmeari maid bagadalli dohkkeha.

MIELDDUS – OVDAMEARKKAT LOHKANMÆARRÁI

Oasseovttadagaid bargogáibádusat, oasseeksámeniid hámit ja deattut loahpalaš árvosánis:				
Oasseovttadat ja oahppočuoggát	Bargogáibádus beassat oasseeksámenii	Oasseeksámena hápmi ja árvvoštallanvuogit	Oasse-ovttadagaid deaddu	
POM 103, 15 oč	<ul style="list-style-type: none"> - čoavdán addojuvvon didaktihkalaš plánenbarggu ja njálmmálaččat čilgen ja digaštallan iežas čovdosa studeantaseminár as dahje čađahan sullasaš barggu. - čállán essaia mearriduvvon fáttás. - oasálastán aktiivvalaččat oahpahusas (sosiálalaččat, fágalaččat ja olmmošlaččat). 	30 minuhtasaš njálmmálaš eksámen prošeaktabarggu ja lohkanmeari vuođul. Oasseeksámen árvvoštallojuvvo ECTS vuogádaga mielde.	12,5 %	Oasse-ovttadagaid árvosánit oktiibuot deaddá 50% loahpalaš árvosánis.
POM 104, 15 oč	<p>Oahpus gálgá studeanta leat čađahan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - čoavdán addojuvvon bargguid ja njálmmálaččat čilgen ja digaštallan iežas čovdosiid studeantaseminár as dahje čađahan sullásaš barggu. - dohkkehuvvon prošeaktabarggu okto dahje unnit jovkkožis dahje sullasaš barggu. Oassái bargui galgá válljet vuogas ja heivvolaš lohkanmeari ja ovdanbuktit dan. - Oasálastán aktiivvalaččat oahpahusas 	30 minuhtasaš njálmmálaš eksámen prošeaktabarggu ja lohkanmeari vuođul. Oasseeksámen árvvoštallojuvvo ECTS vuogádaga mielde.	12,5 %	

	(sosiálalaččat, fágalaččat ja olmmošlaččat).		
POM 203, 15 oč	<p>Studeanta galgá leat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ráhkadan oahpponeavvu mii ovdánahttá eamiálbmogiid dieđu ja máhtu. Vejolašvuodaid mielde oahpponeavvu maiddái čađahuuvvo hárjehallamis ja nu geahččaluvvo skuvlla árgabeaivvis. - oassálastán ja bidjan ovdan iežas oahpponeavvu ja reflekšuvnnaid studeantasemináras ja kommenteeren earáid oahpponeavvobarggu fágalaččat. - dievasmáhttán ja ožzon dohkkehuvvot eará addojuvvon fágabargguid - oasálastán aktiivvalaččat sihke neahttaoahpahusas (bargguin maid oahpaheaddji juohká), bagadallamis ja oahpahusas deaivvademiin (sosiálalaččat, fágalaččat ja olmmošlaččat), 	<p>Studeantta čállá 5-6 siidosáš fágačállosa mas studeanta čilge, ákkastallá ja reflektere iežas didaktihkalaš válljemiid oahppanresursa ja movt lea váldán vuhtii eamiálbmot pedagogalaš jurddašeami. 5 beaivvi ruovttueksámen</p>	12,5 %
POM 202, 15 o	<p>Studeanta vállje fáttá, hábme ja čilge iežas dutkamuša relevánta gažaldagaid ektui. Bagadalli dohkkeha fáttá ja bagadallá studeantta barggadettiin. Studeanta ráhkada plána mas vállje bargovugiid ja mas čájeha fágalaš ovdáneami.</p>	<p>Bachelorbargu lea oktagaslaš eksámen. Bargoviidotat lea birrasiid 20-25 siiddu čálus. Čálus galgá sámegillii. Bustávva sturrodat 12 ja 1 1/2 linjjáid gaskkas. Njálmálaš eksámen bachelorbarggu vuodul.</p>	12,5 %